

Ավսթրիա տէվէթի վէնէտիք հռւ.

տուտարընա 60 պին խորվաթ ինտրիմեք-տե իմիշ :

Բոմանտ, իթալեա օրտոստունտա պուլունմագ նիյեթիյե իքի եիւզ նեֆէր գատար կէօնիւլիւ ասկէր, ղայրեթի մի-լիյետէն թէշվիգ օլունարագ սիլահա հա-զըրլանմագտա օլտուղու կիւպի, իթալեա-տա պիւր թադըմ Լէհիլէրին իթթիֆագ իտէրէք ճէնկէ ամատե պուլունտուգլա-րը, վէ մէրգուլմանըն կարիպալտի ալայը-նա իլալէ գըրլանմագլարը տախի հալա-տիսաթտան տըր :

Հարպ թէտարիքեաթընա տէվամ ու իգտամ իթմէքտէ օլան տէվլէթլէրտէ տէմիր եօլ արապալարընըն պազըլարը ա-սաքիր վէ միւհիմմաթա թախսիս գըրլե-նըպ, վէ հէր թարաֆա ասկէր թաշըն-մագտա օլտուղունտան, Միլան շէհրի պազըրկեանլարը, իթալեա ասաքիրինի թէշվիգ նիյեթիյե, մէտհէ շայան սու-րեթտէ պիր վաթան ղայրեթի իպրազ իթտիլէրի, շէօլէքի, օրանըն տէմիր եօլ մէրքեպինտէ ճէսիմ սուֆրալար գուր-տուրարագ, կէլիպ կէշէնասաքիրինքեաֆ-ֆէսինէ, արապալարտան չըգտըգլարը կիւպի, պիրէր մըգտար էթմէք, բէնիիր, շարապ, վէ պիրէրտէ սիկարա իքրամ իթ-տիրմէյէ պաշլամըշլար տըր :

Պու եօլտա էնվայի թէշվիգաթլար գուհուրա կէլմէքտէ օլտուղունտան, թիւրքիյամըգ սահիպ սէրվէթլէրինէ, վա-թան ղայրեթի շէքմէք նասըլ օլուրու կէօսթէրմէք նիյեթիյե, պիր դաշ միսալ պէյան իտէլիմ :

Պարի շէհրինին մահէլէ մէճիսի, քէնտի մէմէքէթլէրինտէն օրտույա կի-տէճէք օլան հէր ասկէրին ֆամիլեասընա կիւնտէ պիր ֆրանգ, վէ ճէնքտէ տիւշ-մէնտէն սանձագ ալանլարա 200 էր ֆը-րանգ, վէ ճէնքտէ իզհարը շէճաթ ի-տէրէք թէշվիգաթ միտալը ալանլարա սէ-նէվի 400 էր ֆրանգ, վէ ճէնքտէ եօլէն-լէրին ֆամիլեալարընա քէզալիք երտա 400 էր ֆրանգ իհտա գըրլանմասընա դա-րար գըրմըշ տըր :

Մէսինանըն վիլայէթ ումուլի մէճի-սի, իւք տէֆա մուհարէպէյէ պաշլայա-ձագ կէմինին թայիֆէսինէ 30 պին ֆը-րանգ իհտա իթմէքլիյէ գարար վէրմիշ տիր :

Սօրա շէհրի միւնիսիբալիթ էսի, տիւշ-մէնտէն սանձագ ալանա 2500 էր ֆրանգ, ճէնկեալէրիքտէ իպրազը էհլիյէթ ու լի-յագաթ իլէ միտալ ալանլարա 300 էր ֆը-րանգ, մէյտանը մուհարէպէտէ տիւշէն-լէրին վէ եախօտ եարալանտըգտան սօնրա միւթէէսիթէն էօլէնլէրին գէվճէլէրինէ 400 էր ֆրանգ, վէ կէօնիւլիւլէր տախի պէրապէր օլտուղու հալտէ օրայա կի-տէն ասկէրլէրին գէվճէլէրինէ, հարալըն սօնուլնա գատար մահ պէ մահ 40ար ֆը-

րանգ իհտա իթմէքլիյէ նիյէթ իյլէմիշտիր : Բալաօնեա միւնիսիբալիթ էսի, տիւշ-մէնտէն սանձագ ալան ասկէրլէրինէ գայ-տը հայաթ իւզըն երտա 300 էր ֆրանգ, միտալ ալանլարա 200 էր ֆրանգ, վէ հարալա էօլէնլէրին ազրապալարընա 200 ֆրանգ իհտա իթմէքլիյէ գարար իթմիշ տիր :

Պու թէշվիգաթլար օլ գատար պիւ-լիւք շէյլէր տիր քի, հէր գանդի թա-րաֆըն ասկէրինտէ օլա, էմալի միսիլու-այնի թէշվիգաթ էսէրլէրի իճրայէ կէլմէ-տիկի, եանի մուվազէնէյէ տիգըաթ օ-լունմատըղը թագտիրտէ, զաֆէրեապ օլաճաղընըն շիւբհէ թահթընտա գալա-ճաղընտա շիւբհէ եօգտուր : իթալեա էհալիսի շու հարաքէթլէրիյէ, պիթ-թապի սայիր մէմալիք էհալիլէրինի շու էսէրլէրին իպրազընա մէճպուր իթմէք-տէ տիր : վէ էհալիսի թարաֆընտան այնի ղայրեթիին կէօրեմէյէն տէվլէթին, այ-նի տէրէճէտէ թէշվիգաթա պիգըաթ քէնտիսինին միւսարաթ իյլէմէսի իգ-թիլա իտէճէյի պի իյթիպահ տըր :

— Հէր թարաֆտա ագճէ գըլէթի հիւքմ իթմէքտէ օլտուղու կիւպի, Բրու-սիտա տախի հիւքմ իթմէքտէ օլտու-ղունտան, միւրապահաճըլըղըն մէնինէ տայիր օլան գանուլարըն պիր սէնէյէ գատար թէէլիր իտիրմէսինի, գարալ հազ-րէթլէրի էմր իյլէմիշ տիր : Տահա թօր բաթլամագտան իշ պուրալարա չըգըշտը-ղը հալտէ, հարապ միւպաշէրէթտէն սօնրա օրթալըղըն նէ հալէ կիրիֆթար օլաճաղընը ֆարգ ու ֆէհմ իթմէք բէք ասանտըր :

— Շու գատար կիւրիւլտիւ, վէ շու գատար հարպ թէտարիքեաթըն հէնկեա-մընտա, ինկիլթէրրա ասլա պիր ասկէր վէ պիր թէքնէ թէհիյեթսինի տախի տիւշիւնիւպ մէրագ իթմէմէքտէ տիր : Ֆագաթ հէնուգ պէրուլէրտէ պիր թիւ-ֆէնք սէսի տախի իշիտիլմէտիկի հալտէ, ինկիլթէրրա սէքիզ օն գալէ ղայպ իթ-միշ օլտուղունտան, ասըլ հարպ աֆէ-թինէ քէնտիսի ուղարմըշ, վէ պիւլիւք ղայլէ, վէ պիւլիւք իլթիրապա տիւշար օլմուշ տուր : Սէքիզ օն գըթա պանգա-լար տուրմուշ եախօտ գարանմըշ, վէ պու ֆէնալըգ պիւթիւն ինկիլթէրրայը սարսըթտըգտան պաշգա, պիւթիւն էվ-րօպայը տախի պիրլիքտէ սարսըթմըշտըր : գիրա, հէր տէվլէթին մալիէսի միլինի տէօնտէրէն Լօնտրա վէ եախօտ լիրա օլ-տուղու տէրքեար օլտուղունտան, պու եօլտա ումուլի աֆէթլէրտէ, հէր եէր-տէն ղէյատէ ինկիլթէրրանըն զարարտի-տէ օլաճաղը շիւբհէսիգ տիր : վէ տէյէ-պիլիլիլիք քի, իւշ սէնէ մուգատտէմ շէշ-մի թէքէպպիւր վէ հագարէթլէ պագ-տըղը պիր գօնկրէյէ, պու կիւնքի կիւն

տէօրթ էլ իլէ սարլումասընտա ասըլ սէ-պէպի պու տուր :

— Բուսիա տէվլէթինտէ սըգը վէ ճէսիմ սուրէթտէ թէտարիքեաթ պու-լունտուղունտան, պիր բուպի 3 15 տէն 2 30 ա տիւշմիւշ տիր : Շարգ մուհարէ-պէսի էսնասընտա իսէ, 2 30 տան աշաղը տիւշտիւլիւ կէօրիւլմէտիկի ղագէթա-լարտա օգուլմուշ տուր :

Հէր ալեամէթ իսպաթ իթմէքտէտիր քի, էհալիլէր էսիլի գաֆատա տէյիլ տիրլէր, հարպ սէսի հէր քէսի գօրգուլ-մագտա վէ տիւշարը էնտիշէ գըլմագտա տըր :

— Միւճթէմէյի Ամէրիգա Ճիւմհու-րիյեթի թարաֆընտան, Մէգսիգա իմ-բէրաթ օլուղու հալեա լէսմէն թանը-մըշ օլմատըգտան պաշգա, ժուարէզ եա-նի էվլէլէրի Ճիւմհուրիյեթի հիւքիւմէ-թի նէգտիլնտէ (Մէգսիգանըն պիր գը-մընտա հալեա հիւքմ իթմէքտէ տիր), պիր էլ շի կէօնտէրլիմէսի ճայիգ կէօրիւ-տիւկիւնտէն, պու խուսուս Պրանսայա պիթթապի պիր հագարէթ սայըլմըշ, վէ տէվլէթի մէգպուրէ իլէ վաշինկիթըն հիւ-քիւմէթի պէյնինտէ օլ պապտէ պիր պիւլիւք միւքեալէմէ աշըմըշ տըր : Պա-գալմ պու մէսէլէ գօլայըգլա հալ օ-լունաճագ մը տըր, եօլսսա իլէրուտէ սի-վիլիքլիքտէն չըգարագ պիր միւհիւք չը-պան հէյեթի քէսպ իտէճէք մի տիր :

Դօնֆէտէրլէր լէյիսի ժէֆֆէրան Տէյիս հալեա մահպէտտէ պուլունուպ, վէ գէվճէթիյէ կէօրիւլմէսինէ միւսատէ օլունմագտա իքէն, պու տէֆա մէր-գուլմէնին լէյիսի Ճիւմհուրա թագտիմ իթտիյի պիր արիգէ իւզէրինէ, Մօնրօէ գալեասընտա կիտիպ կէօրիւլմէպիլմէսինէ միւսատտէ օլունմուշ տուր :

— Պու տէֆա Օրինիօն Նասիօնալտա, պէղայէթ տէրէճէտէ մէմուլիյեթիէ շայան պիր հալատիս օգուլմուշ տուր : շէօլէ քի, Մ. Հանրի Տիւնան մարիֆէ-թիյէ, պու կիւնլէրտէ ֆարիստէ պիր գուլմէնեա թէշլիլ գըրլանմագտա իմիշ :

Մէգքիւր գուլմէնեանըն նիյէթ ու մագտէտի, թիւրքիյատա ղիրաթ, թիւ-ճարէթ, վէ սանայի, վէ մէշղուլիյեթի սայիրէյի իլէրու կէօթիւրմէյէ թէշէպ-պիւս իթտիքտէն պաշգա, թիւրքիյա է-հալիսինին մանէվի սուրէթտէ տախի քէ-պի բուհու ճէտիտ իյլէմէսինէ սայ ու իգտամ իտէճէք իմիշ :

Պիգիմ էհալիլին շիմիլի կիտիլինէ նազարէն, էլլի սէնէյէ գատար տահա կէօրիւլմէ աշըպ, թարիգը սէրվէթ, մամուրիյեթի վէ մէտէնիյեթտէ, իգ-թիլա իթտիկի գատար թէգատտիւմ իթ-մէսինէ պիր իւմիւ կէօրիւլմէքտէ օլմա-լըպ, հէր շէյի հիւքիւմէթտէն պէքէ-

մէքտէ, վէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան տախի, միգտարի քիֆայէտէ եթիշիւէ մէյէճէկի շիւքհէսիզ պուլունտուղուն տան, մէգքիւր գուճըանեա շու նիյէթի խայրիյէսինի մէվգըի իճրայէ գոյտուղուն տա, փրանսա իշին հուսուլէ կէթիւրտի կի մէնֆաաթ գատար, պիզէ տախի ին սանիյէթ իթմիշ օլաճագ տըր:

Հէլէ շու էմրի զիքաաթ խուսուղու, մէմայլէի մահրուսէյի շահանէճէ, պիր հայաթ մագտմընտա պուլունտուղու թագտիրտէ, էսէֆ իտէճէք շէյ, հէ նուզ պիր վիրաաթ մէքթէպիմիզ տախի պուլունմամագտա տըր, վէ էօյլէ պիր մէքթէպ քի, սայիր մէքթէպլէրին քեաֆ Ֆէսինէ թէգատտիւմ իտիպ վէ միւրաճ ճահ թուլթուլմայա շայան տըր:

ՆԵՎԻՅՅԷ

Փարիստէ գաֆէսճինին պիրիսի, եա նընա ալմըշ օլտուղու 18 եաշընտա ի թալեալը շըրաղընըն թէնպէլլիյինի վէ ի շէ եարամաղըղընը կէօրտիւլիւնտէն, քէնտիսինին փարիստէ ատամ օլմայաճաղըն պէյան իլէ, պըրագըպ մէմէքթէթինէ կիթմէքլիէ հազըրլանմաղընը իխթար ի տէր:

Արատան պիր գաշ կիւն կէշտիրտէ, մէրգուլմ տէրիգանը ուսթասընա, սահի հէն քէնտիսինէ եօլ վէրմէքտէմիտիր տէյի սիւալ իյէմէսի իւզէրինէ, ուսթասը տախի «էվլէթ» տէր:

— Եա, իթալեաա գալլա օլաճաղընը պիրտիկինտէն, պէնի օրայա կէօնտէր մէքտէսին քի կիտիպ էօլէյիմ տէյի, էօյլէ տէյիլ մի, տէր մէրգուլմ:

— Էվլէթ, պուրատա մանէվի եուլթէթտէ էօլմէքտէն իսէ, վաթանըն ուղընա ճան Ֆէտա իթմիշ օլսան տահա իյի օլուր, տէր ութթասը:

Պուլարատա վահշի տէրիգանը «մա տամքի պէնիմէօլմէթի իսթէյօրսուէն, էօյլէ իսէ սէն պէնտէն էվլէլ էօլմէնտահա իյի օլուր» տէտիկիյէ պէրապէր, ճէպինտէ սագլատըղը պիր պըչագ իլէ աբանըղ ուսթասընըն իւզէրինէ հիւճուլմ իտէր, մէրգուլմ Ֆէնա սուրէթտէ եարալար, վէ քէնտիսի տախի թուլթուլուպ մահպէսէ իլգա օլունտը:

— Պէլիգա էհալիսի, միւթէվէֆա Լեօրօլտ պիրինճինին զեքրի ճէմիկինի է պէտի գըլմագ նիյէթիյէ պիր միւնասիպ մահէլտէ սուրէթինի վաղ իթտիրմէք նիյէթի մէմտուհէսինտէ պուլունտուղու հալտէ, հիւքիւմէթին թէքլիֆի իւզէրինէ, մէպուսանը միլլէթ մէճիսինտէ տախի, այնի նիյէթ իլէ, եանի միւթէվէֆանըն վաթանլարը ռէրպէսթիյէթի ուղընտա գուհուրա կէլիշ օլան ղայրէթ ու Ֆէտաքեարըղը հազընտա իզ

հարը թէշէք քիւր մագսէտիյէ, պիրնէվի խայրաթ ուղընտա սարֆ իտիլսին իշին, պիր միլլէթ Ֆրանգ իհտա օլունմաաընա գարար վէրմիշ տիր:

— Պու կիւնլէրտէ Բրուսիա գըրալիւ շասընըն էօպլէնցտէն Պատա, վէ Սագ սօնեա գըրալիւսընըն տախի Միլանը կէգտիրտէն սօնրա վէնէտիյէ կէշտիկի, վէ Ավլթիւրիա իմբէրաթօրու հազընթիւրի վալիտէսի արշիտիւշէսա Սօֆինին Գարլըշպատտա, վէ Պատ բրէնսէսի Կիլեօմուէն Բէթըրսպուրկտա վէ Պէրլինտէ, վէ բրէնսէս Օլտէնտուրկուէն վէնէտիկտէ վէ րէմէնպատտա կէգմէքտէ օլտուգլարը հա վատիսաթտան տըր:

Ղազէթանըն պիրիսի, պու հալաաթիսի վէրտիրտէն սօնրա, «աճէպա, պիր գօնկրէ տախի րիէնսէսլէլմի թէշէթիլ ի տէճէքլէր» տէյի քէնտի քէնտիյէ սիւալ իյէմիշ տիր:

— Մուհարէպէ օլատա օլմաստա, փարիս սէրկիսի 1867 սէնէսի ապրիլի իպթիտսընտա մուլթաք քիւշատ օլունաճաղընտան, Ֆէվգէլատէ սուրէթտէ էպ նիյէսինին իլէրու կէօթիլիւլմէսինէ սայ ու իգտամ օլունմագտէ օլտուղու, վէ հէր քէսին հիւնէր ու սանաթը տէրէճէսինի թարթըպ, վէ ալաճաղը միւլքեաֆաթա գարար վիլմէք իւզըն թայեին գըլընաճագ մէճիսին, 300 ազատան միւրէթթէպ օլմասընըն թէգէքքիւր օլունմագտա պուլունտուղու, փարիս հա վատիսինտէն տիր:

— Ջէլլէլէ գուհուրինտէն էվլէլ, մըգնատըս տէմիրինին, քէնտի գուլվէյի էլէգթիլիգընէսինի ղայպ իտէր օլտուղու միւլճէրրէպ օլուպ, վէ շու խուսուլ էվլուպա ալիմլէրինին տախի մալիւմու իսէտէ, օլ պապտէ իսթիֆատէ օլունաճագ պիր խըտմէթինի, շիմտիյէ գատար տիւշիւնմէմիշ օլտուգլարը պու տէֆա անլաշըլմըշ տըր:

Ճաբօն էհալիսին, գէմանը աթիգտէն պէրու շու էսէրի պիրտիրտէն պաշգա, իսթիֆատէ իթմէքտէ օլտուգլարը տախի, շէօյլէքի, հէր էվտէ պիր տէմիր բարչասըն ասըպ, իւզէրինէ պիր մըգնատըս եարըշտըրտըղլարը, վէ ալթընա տախի, գէյատէսիյէ սէս չըգարըր պիր թէքսի վաղ իթտիրքէրի, վէ գէլլէլէ օլաճաղընա եազըն, մըգնատըսը քէնտի շէքիճիլէք գուլվէթլէրինի ղայպ իտէրէք տիւշիւպ շամաթայը մուճիպ օլտուգլարընտան, վուգուլի եազըն օլան գէլլէլէտէն քէնտուլէրին սագընմայա գօշուշաճագլարը անլաշըլմըշ տըր:

Ղազէթանըն պիրիսի, Էըլտըլմըլմէ եաղմուրար չօգ եաղտըղը վագըթլարտա, գօլթա նէվինտէն իլլէթլէր գուհուրա կէլտիկինի, վէ չօգ ղէլլէլէ օլան եէրլէր

տէ տախի հայվան գըրղընը վուգու պուլտուղունտ պէյանտէն սօնրա, պուլնլաւրա սէպէպ, էօյլէ վագըթլարտա գուհուրա կէլմէքտէ օլան կազլար օլմասըն իհթիմալտէն տիր տէմիշ իսէտէ, պիրճէ պուլունտա սահիհլիյինէ տախի ինանմագ չօգ թէճրիւպէլէրէ միւհթաճտըր չիւնքի չօգ եէրլէրտէ մուղայիլի կէօրիւլմիւշ տիր:

— Պու սէնէնին հիսապընա նագաւրէն, պիւթիւն ինկիլթէրրատա, եանի ինկիլթէրրա, իսգօլտիւ, վէ իրլանտա տա 30 միլլէթ 4519 նուֆուս վար իմիշ:

— Լօնտրատա իսթիլիտեանըն տուգինաաը իքի շիլինէ գատար սաթըլմագտա իմիշ:

— Գուտուգ քէօրէյին ըսըրմասընա գարը բէք իյի պիր չարէ պուլունմաալըպ, եարանըն գըգարմըշ տէմիր իլէ եազըլմասընէն պիւլիւք պիր չարէ աոտ օլունտուղու, վէ շու իճրաաթա իսէ, հէր աոտմըն տայանապիլմէսի շիւքհէլի պուլունտուղու թագտիրտէ, պու կիւնլէրտէ, Լիբիսդա շէհրի ղազէթալարընտան պիրիսինտէ բէք գօլայ պիր չարէ օլունտուղունտան հէրնէ գատար սահիհլիյի թէճրիւպէ իլէ անլաշըլմայա միւհթաճ իսէտէ, գարարը օլմատըգտան պաշգա, Ֆայիտէտէն տախի իսալի օլմայաճաղը միւլսահագաըլա պէյան իտէրիգ:

Քէօրէյին ըսըրտըղը եէր անինտէ սըճագ սիրքէ վէ ըլըճագ սու իլէ եըլգանըլմալը, վէ գուրուլթուլտուգտան սօնրա իւզէրինէ պիր գաշ տամլա «է» էրէլլէլէ տամլաթըլմալը տըր:

Պունու հէքիմին պիրիսի էլլի սէնէտէն պէրու թէճրիւպէ իթմիշ օլտուղու պէյանիյէ, գէհրին գուլվէթլին պիւթիւն պիւթիւն քէսէր, վէ եարալը շիֆարէզիւր օլուր տէմիշ տիր:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Մըսըր վալիի վալեաշանը տէվլէթլու բաշա հազընթիւրի թարաֆընտան վիւքէլայի Ֆէիսիամ հազարաթիյէ, նէգտի սալթանաթը սէնիյէտէ մուգիմ տիւլլէի Ֆիսիմէ սիւֆէրասընա, էօնիւմիւզտէքի փաղար էրթէսի ալաշամը, եանի սալը կիճէսի միւքէմմէլ պիր գէյաֆէթ քէշիտէ գըլընաճաղը, վէ բէնճէնպիհ կիւնիւ տախի վալիի միւշարիլէյհ հազընթիւրինէ, փրանսա սէֆիրի ճանիպլինտէն պիր գէյաֆէթ վէրիլէճէյի, վէ պունտա վիւքէլայի Ֆէիսիամ հազարաթընըն տախի մէվճուտ պուլունմաաղը մէսմուլիլ օլմուշ տուր:

— Էրգուլմ վիլլէթի վալիսի տէվլէթլու էմին մուլիս բաշա հազընթիւրինին ինհիրաֆը միզաճը ճիհէթիյէ, թէպտիլի ապ ու հալա գըմընտա, մէ

էզոնէն վէ մուվագգաթէն թրապգոնա կէմէք իւզրէ, մէքէզի վիլայէթտէն հա-
րէքէթ, վէ պու քէրրէ մահէլի մէզ-
քիւրէ միւվասէլէթ իթմիշ օլտուղու,
ախպարը թէլէղրաֆիյէտէն տիր:

—Պիւքրէշտէ մուգիմ տիւվէլի ֆա-
խիմէ գոնաօլտարընըն իտարէի մուվագ-
գաթէնին ինթիխապը իւզէրինէ, պիրիքճի
Շարլ իւնվանիյէ կէլմիշ օլտն բրէնս Հօ-
հէնզօլէրն իլէ միւվագաթ վէ մուխապէ-
րաթըր րէսմիյէ իճրա իթմէմէլէրի հագ-
գընտա, մաթպուլի միւվէլիսաւարըր թա-
րաֆընտան պա թէլէկրաֆիյէտէն թէպիւ-
զաթըր րէսմիյէ իճրա իտիլտիկի մէսմուի-
միզ օլտուղ տուր:

—Ճիւմա իրթէսի կիւնիւ ինկիլթէրրա
պըրալիչասընըն եւվմի վէլատէթի օլտու-
ղուտան, Գանտիլի բիշկեհաշընտա լէն-
կէրէնտազը իգամէթ օլտն գալեօնը հիւ-
մայունտան երկիրմի պիր բարէ թօր էն-
տախթ իտիլմիշ, վէ ճանիպի Պապը-Ալի-
տէն րէսմի թէպրիքի իճրա զըմընտա
տէվէթի միւշարիլէյհա սէֆարէթ իա-
նէսի թարաֆընա մէմուրու մախսուս իր-
սալ գըլընմըշ տըր:

ՃԵՐԻՏԷ

Միւթէվէֆա Շահնազարեան Կա-
րապետ վարդապետին վասիյէթ իտէ-
րէք պըրագտըղը քիթապլարտան 200
գըթա տուալին կանոն Սալմա, 20 գը-
թա Ստեփաննոս Օրբէլեան Ա. վէ Բ.
հատոր, 10 գըթա Մովսէս Կաղանկալ-
տուացի, 10 գըթա Ստեփաննոս Ասող-
կայ, 10 գըթա Սմբատ եւ Վահրամ, 20
գըթա պատմութիւն Հայաստանի Գաղ-
ղեբէն, 30 գըթա Արշաւան Արաքացեոց
ի Հայս, վէ 2 գըթա Դաշնեց թուղթ,
Անճանուէր ընկերութիւնունա իհտա
օլունտուղունտան, իզհարը թէշէքքիւր
օլունմագտա տըր:

—Եւտի սէնէտէն պէրու միլէթիմիզ
մէքթէպլէրինէ պիւլիւք իրոմէթ իթ-
միշ օլուպ, վէ թանթանասըզ պիր թափ-
ու հարէքէթիլէ պիւլիւք շէրէֆ գա-
ղանմըշ օլտն Պէշիկթաշ Հայկազնեան ըն-
կերութիւնու, պու սէնէ տախի, եանի
1863 սէնէսի գեկտեմբերի 31 ինէ գա-
տար օլտն իրատ մէսարիֆաթը հիսապը-
նը թապ ու նէշը իթտիլմիշ տիր:

Մէզքիւր ընկերութիւնուն մագսէտի
մէմուհի զաթէն մալիւմ տուր: շէյլէ-
քի, պասթըրտըղը ֆայիտէլի քիթապլա-
րը ուճուղ ֆիյաթ իլէ սաթտըրմագ տըր:

Հայկազնեան ընկերութիւն 1859 սէ-
նէսինտէ 5773 զուրուշ գըլմէթինտէ եա-
լընըղ 3000 բարչա քիթապ պասթըրմըշ
իքէն, պիթթէտրիճ իլէրու կիտէրէք,
1863 սէնէսինտէ 25000 զուրուշ գըլմէ-
թինտէ 9500 բարչա քիթապ պասթըրա-
պիլմիշ տիր:

Շիմտիյէ գատար պասթըրտըղը քի-
թապլարըն եւքիւնի 52,600 գըթայա, վէ
գըլմէթի տախի 115,243 զուրուշա պա-
լիղ օլմուշ, վէ պուլարտան 40,966 գը-
թասը, եանի 78,026 զուրուշ 33 փարա-
լըղը սաթըրմըշ տըր:

Մէզքիւր մէտհէ վէ թէշէքքիւրէ-
շայան ընկերութիւնա ազա եազըլմագ
արզու իտէնլէրէ լաղըմ կէլէն մալիւմա-
թըր վիւրմէք նիյէթիլէ, շու աթիտէքի
գանուշարընըն այնէն տէրճ իտէրիզ:

Հայկազնեան ընկերութիւնա սէհիմ-
տաշ օլմագ արզու վէ նիյէթ իտէնլէր,
եա Պէշիկթաշտա իօրասանճեան Բով-
հանէս աղայա, վէ եախօտ Մէրճանտա
քիթապլըր Բարութիւն ազա Մարգար-
եան, վէ Պաղտասար ազա Սրապեան
մաղազալարընա միւրաճապթ իթմէլէրի
իզթիզա իտէր:

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐՈՒՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Ընկերութեան նպատակն է, Ազգային
լեզուաւ գրքեր տպել տալ, եւ զանոնք ա-
ռանց չահու՝ բուն իրենց գիներովը վաճա-
ռել:

Ա. Ընկերութեան խորհրդական անդա-
մերը տասը հոգի են՝ եւ այս գործին ձեռք
զարկած են, Ընկերութեան ամեն հոգերն ի-
րենց վրայ եւ ամեն կերպով իրենք պատաս-
խանատու ըլլալու պայմանաւ:

Բ. Ընկերութեան հաղորդ ըլլալ ուզո-
ղը՝ կանխիկ պիտի վճարէ տարին 20 զու-
րուշ, մէկ տարեկան տոմսակազին:

Գ. Այս 20 զուրուշնոց տոմսակներէն ի
զատ՝ ով որ 200 զուրուշ վճարէ ու 200 զու-
րուշնոց տոմսակ մը առնէ մէկ անգամ, այն
անձը մըլտընջենաւոր ընկեր կը համարուի,
եւ անունը կարձանագրուի Ընկերութեան
դիւանին մէջ:

Դ. Այս 200 զուրուշնոց տոմսակներէն հա-
ւաքուած ստակովն ալ գրքեր պիտի տպու-
ին. բայց անանկ որ ամեն մէկ մշտնջենաւոր
տոմսակ՝ տարին 20 զուրուշ տարեկան չահ
տայ. եւ այս չահը 20 զուրուշնոց տոմսակ-
ներէն հաւաքուած ստակովը մէկտեղ հետըզ-
հետէ գիրք տպելու պիտի գործածուի. ու
մէկ գրքի մը քանի զուրուշ որ ծախք եր-
թայ՝ անկէ աւելի գնով չը պիտի ծախուի:

Ե. Ընկերութիւնը պիտի ջանայ ամեն ա-
տեն Ազգին ամենահարկաւոր, օգտակար եւ
զարոցական գրքեր հրատարակելու. եւ մա-
նաւանդ բարոյականի եւ կրօնքի դէմ դիրք
տպել չը տալու. եւ Ընկերութեան անունը
իւր հրատարակած գրոց ճակատը պիտի դը-
րոշմուի:

ՄԱՆՁԷՍԹԷՐ ԲԻՅԱԶԱՍԸ

Աւագիւտայ 15 - 16 - 17

Բիյաշամըզ կէշէն հաֆթանըն իրթամըն-
տա զայթթ ֆէնա իտի իտէտէ, շու իքի կիւն-
տէ պազը մէրթէպէ քէսպի գուվէթ իթ-

միշ օլուպ, պազը մահէլէրտէ էքէլիճէ ախ-
զուիթա օլմուշ տուր: Ճիւմա կիւնիւ, ֆի-
յաթլարըն նէ սուլարտա օլտուղունու անլա-
մագ կիւն, վէ պազը սուրէթտէ միւմքինսիզ
իտի. ֆագաթ պու կիւն, իշէր այնի հալ-
տէ օլմայըպ, ալընըլար վէ սաթընըլար, ա-
տէթլէրի իւզրէ մուամէլէ իթմէքտէ տիրէր:

Հինտ իրիլի էքէլիճէ գալիլիք կէօսթէր-
մէքտէ օլուպ, հէր նէ գատար քէք չօգ
մալ սաթըրմըշ տէյիլ իտէտէ, ճիւմա կիւն-
տէն պէրու, ֆիյաթը իպրատա պիր քէնա
եիւքսէլմիշ տիր: Սու իրիլի տախի իլէրու-
լէմէքտէ օլուպ, ֆագաթ ճէրմանեատան
հիշ իսթէք օլմատըղը սէպէպլէ, Հինտ իթ-
լիլի գատար իլէրուլէմիշ տէյիլ տիր: Իքի
գաթըր իրիլիքէ, պա խուսուս 100 նիւմէ-
րօլուտան աշաղը օլտն նիւմէրօլարը հազ-
գընտա հիշ իսթէք օլմայըպ, քիյաշա զայթթ
տուրկուն տուր: Պու մալճէ իսթէք օլմա-
տըղը ճիշէթլէ, ֆիյաթը տախի տիւշկիւն
հալտէ գալմըշ օլուպ, մէսէլա 60 նիւմէրօլու
իքի գաթըրն ֆիյաթը, մարտ այընըն օր-
թալարընտան պէրու թամ պիր շիլին տիւշ-
միւշ տիր:

Պէզին էքսէր ճինսլէրի հագգընա օլտն
իսթէք զիյաթէճէ տիր. վէ վագաա, ալը-
նըլար ախշկիւն ֆիյաթ թէքիլիք իթտիլէ-
րինտէն, չօգ ախզուիթա օլմամըշ իտէտէ,
եիւնէ թիւճճարար, պազը ճինս էթթաճա
չօգճա ախզուիթա իթմէյէ մէյեալ տըրլար:
Իսթէյին չօղու Շարգ իլին օլուպ, վէ կէօմ-
լէքիլէք իլէ թէմարգա հագգընտա տըր, ֆա-
գաթ ֆապրիգաթօրլար ֆիյաթլարըն շիմտի-
քի կիտիլինէ պէյէնտիլէյինտէն, սաթմայա
քէք արզուքէշ տէյիլ տիրէր:

Նիհայէթ պու կիւնքի ախզուիթա դա-
յէթ ազ իտի իտէտէ, օրթալըզ հէր հալտէ
գալի վէ խահիլլի տիր:

ԼԻՎԸՐԲՈՒԼ ԲԱՄՈՒԳ ԲԻՅԱԶԱՍԸ

Այլէ Բալիւտ

Բիյաշամըզտա, Ամէրիգան մալիտէ պաշ-
գասը հագգընտա հիշ պիր թէպէտտիւլաթ
վուզու պուլմամըշ տըր:

Պու կիւնքի սաթըշ 8,000 պալեա թահ-
մին օլունուպ, պուլարտան 1,500 պալեա-
սը մատրապաղար իլէ թաշրա իլին տիր:

Պու կիւնքի ֆիյաթլար, Օրթա Ամէրիգա,
15 բէնա: Ալեա Մըսրը, 181-1 բէնա: Բէր-
նամ, 141-1 բէնա: Տօլլէրա Սիւրաթ, 9 բէ-
նա, Պէնկալ 6 բէնա:

(Միւս Իւրի)

ԼԻՎԸՐԲՈՒԼ ԶԱՐԵԼՄԱԻՃ

Իշլէտէ 2 - 14 Գալէթ - օմըր

Գալի ֆիյաթլար իլէ ազաճըզ էքսիք վար
տըր: Սաթըշ 7,000 պալեա, պուլարտան
1,000 պալեասը մատրապաղար իլէ թաշրա
իլին տիր: Օրթա Օրլէան, 15 բէնա: Ալեա
Մըսրը 181-1 բէնա: Տօլլէրա Սիւրաթ, 9 բէնա:

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ 8. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԵՎԱՆՔ ՀԵՐԱԼՏԸՆ ԹԱՊԵԱՆԵՍԻՆԵՆԷ
ՊԵՇ-ՕՂԼԱՆՔԱ ՅՈՂԲԱՆ ԵՈՒՏԱ, ՅՈՐՈՐԱՆ ԱՊՏՈՒԼԼԸ
ՊԵՐԱՏԵՐԼԷՐ ԳԱՐԸՆԸՆԱ ՆԻՍԷՐՈ 519: